

İŞ KAZALARI

Harun YAVUZ
İş Güvenliği Uzmanı
Gevaş-Gürpınar-Çatak MEM İSGB Büro Yöneticisi

İŞ KAZASI CEZAI SORUMLULUKLARI

İŞ KAZASI NEDİR ?

ILO'ya göre iş kazası; Planlanmamış ve beklenmeyen bir olay sonucunda sakatlanmaya ve zarara neden olan durumdur.

WHO'ya göre iş kazası; Önceden planlanmamış, çoğu kez kişisel yaralanmalara, makinaların, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaydır.

6331'e göre iş kazası; İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olaydır.

TÜRKİYEDE İŞ KAZASI

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13.Maddesinde;

- A. Sigortalı iş yerinde bulunduğu sırada,
- B. İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- C. Sigortalı görevli olarak iş yeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda
- D. Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatına tabi olup olmadığına bakılmaksızın yine bu mevzuatta belirtilen sürelerde çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- E. İşverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan «bedenen» veya «ruhen» özre uğratan «olay» olarak tanımlanmıştır.

4M KURALI

- 1 • MAN (İNSAN)
- 2 • MACHİNE (MAKİNE)
- 3 • MEDIA (ORTAM-ÇEVRE)
- 4 • MANAGEMENT (YÖNETİM)

4M KURALI

MAN (İNSAN)

A. PSİKOLOJİK NEDENLER

- ✓ Unutkanlık, sıkıntı-üzüntü-keder, çevre etkileri, istem dışı hareketler, ihmal, hatalı davranış vb.

B. FİZİKSEL NEDENLER

- ✓ Yorgunluk, uykusuzluk, alkol, hastalık vb.

C. İŞYERİ NEDENLERİ

- ✓ İnsan ilişkileri, takım çalışması, iletişim vb.

4M KURALI

MACHİNE (MAKİNE)

- ✓ Elektrik, mekanik
- ✓ Isı, buhar, radyasyon
- ✓ Eksik veya kusurlu koruyucular
- ✓ Yetersiz kontrol ve bakım
- ✓ Yetersiz mühendislik hizmetleri
- ✓ Hatalı makina ve ekipman kullanımı, yerleşimi

4M KURALI

MEDIA (ORTAM-ÇEVRE)

- ✓ Uygun olmayan çalışma yeri-ortamı
- ✓ İş Güvenliği Kültürünün olmaması
- ✓ İklim (Termal Konfor)
- ✓ Zaman
- ✓ Hijyen
- ✓ Fiziksel, kimyasal, biyolojik risk etmenleri

4M KURALI

MANAGEMENT (YÖNETİM)

- ✓ Yetersiz yönetim organizasyonu
- ✓ Tamamlanmamış kurallar ve talimatlar
- ✓ Yetersiz güvenlik yönetim planı
- ✓ Eğitim yetersizliği
- ✓ Ciddiyet, ısrar, tutum
- ✓ Risk analizi, acil durum çalışmaları

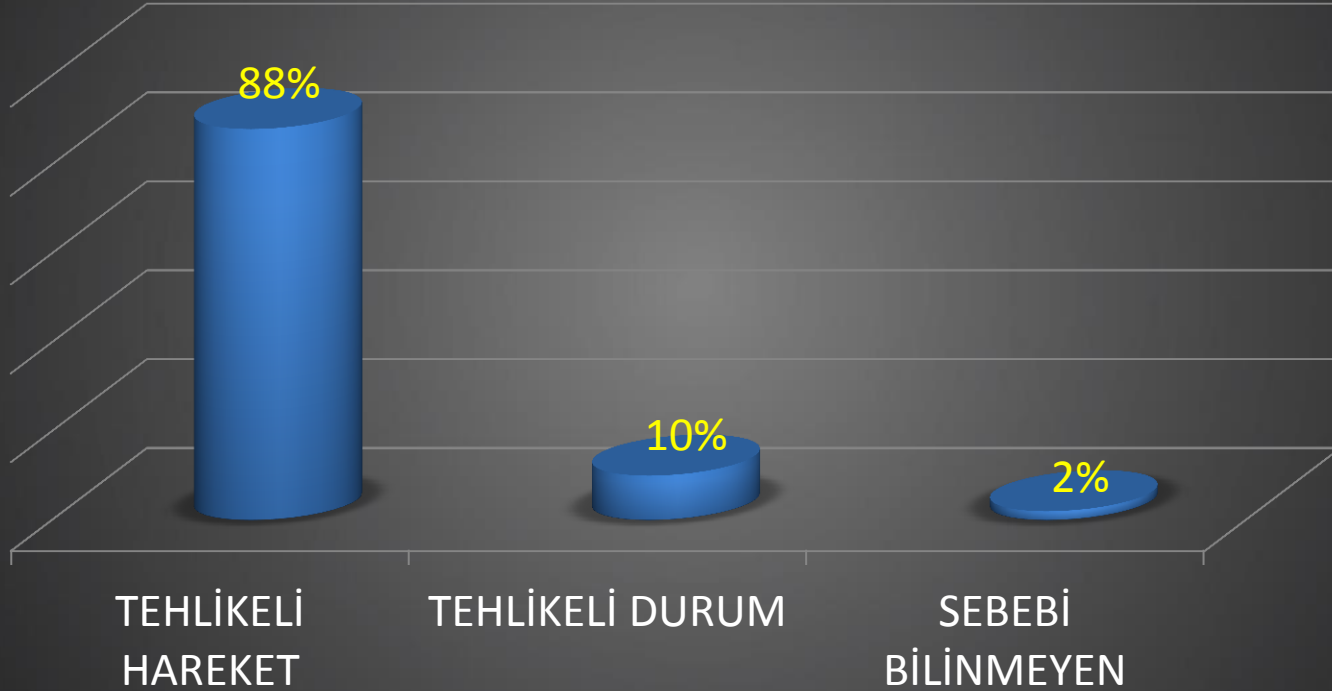

İŞ KAZASI TÜRLERİ

Olayın meydana geliş şekline göre kazalar;

- ✓ Düşme ve incinme,
- ✓ Parça, malzeme düşmesi,
- ✓ Göze yabancı cisim kaçması,
- ✓ Yanma,
- ✓ Makinelere ve el aletlerinden olan kazalar,
- ✓ Elektrik kazaları,
- ✓ Ezilme ve sıkışma,
- ✓ Patlamalardan olan kazalar,
- ✓ Zararlı ve tehlikeli maddelere değme sonucu oluşan kazalar.

İŞ KAZASININ NEDENLERİ

TEHLİKELİ DAVRANIŞLAR

- ✓ Makine koruyucularını kullanılmaz hale getirmek
- ✓ El aletlerini ve makineleri yanlış kullanmak
- ✓ Koruyucu malzeme veya elbiseleri kullanmamak
- ✓ Gereksiz derecede hızlı ve acele çalışmak
- ✓ Yetkili olmadığı işi yapmaya kalkmak
- ✓ Çalışan makine ve teçhizatı durdurmadan üzerinde çalışmak
- ✓ İş yaparken başkalarının dikkatini dağıtmak veya şahsen dikkatsiz davranışta bulunmak

GÖRMEDİM

BİLMİYORUM

DÜŞÜNMEDİM

TEDBİR ALMADIM

DİKKATLİ ÇALIŞMADIM

ACELE ETTİM

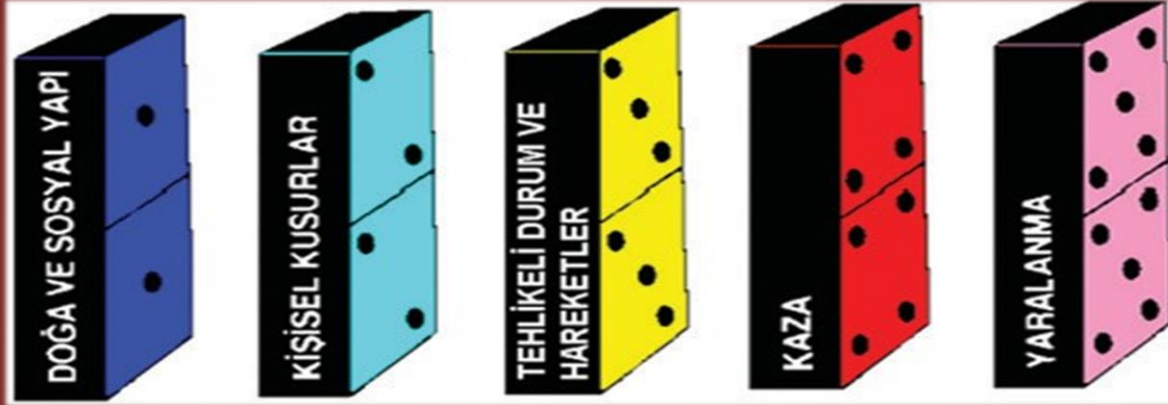
KENDİME AŞIRI GÜVENDİM

TEHLİKELİ DURUMLAR

- ✓ Yetersiz havalandırma ve aydınlatma
- ✓ Gürültülü, pis ve tozlu işyeri
- ✓ Uygun olmayan çalışma koşulları
- ✓ Koruyucusu hiç olmayan veya yetersiz olan makineler
- ✓ Kusurlu teçhizat
- ✓ Kaygan ve engebeli zeminler
- ✓ Hatalı merdivenler
- ✓ Tekniğe uygun olmayan elektrik tesisatı
- ✓ Mal ve malzeme stoklarının düzensiz ve tehlikeli bir şekilde depolanması

KAZA ZİNCİRİ

Bir kaza (yaralanma, zarar görme olayı) 5 adet temel nedenin arka arkaya dizilmesi sonucunda meydana gelir. Bunlardan biri olmadıkça bir sonraki meydana gelmez ve dizi tamamlanmadıkça kaza ve yaralanma olmaz.

KAZA ZİNCİRİ

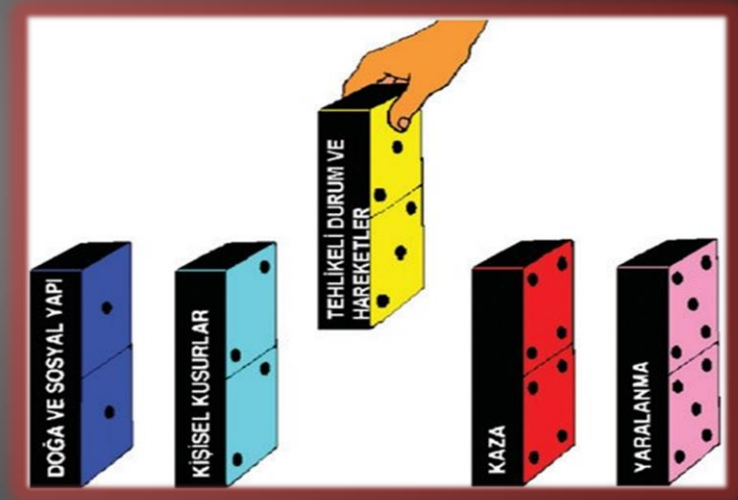
A- TEHLİKELİ DURUMU ORTADAN KALDIRMAK

- ✓ Tehlikeli bölgelere korkuluk yaptırmak
- ✓ Kişisel koruyucu kullanırmak
- ✓ Risk analizi yaptırmak
- ✓ Erken uyarı sistemi yaptırmak
- ✓ Ergonomi ve termal konfor şartlarını sağlamak
- ✓ Makinelerin operasyon bölgelerine muhafaza taktırmak
- ✓ Diğer risklere karşı tedbir almak (yangın, parlama, patlama, elektrik vb.)

KAZA ZİNCİRİ

B-TEHLİKELİ DAVRANIŞLARI ÖNLEMEK

- ✓ Eğitim ve öğretim çalışmaları
 - İşe girişlerde
 - İş değişimlerinde
 - Periyodik olarak
- ✓ İkna ve teşvik uygulamaları
- ✓ Disiplin kurallarının uygulanması
- ✓ Kişisel koruyucu temin ve kullanımının sağlanması

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- ✓ Denetim ve Gözetim
- ✓ Eğitim
- ✓ Risk Değerlendirmesi
- ✓ Acil Durum Planları
- ✓ Yangınla Mücadele
- ✓ İlk Yardım ve Tahliye
- ✓ Sağlık Gözetimi
- ✓ Koordinasyon

ÇALIŞANIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- ✓ Makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını doğru şekilde kullanmak
- ✓ Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri koymak
- ✓ Tehlike ve riskleri bildirme
- ✓ İşbirliği ve katılım

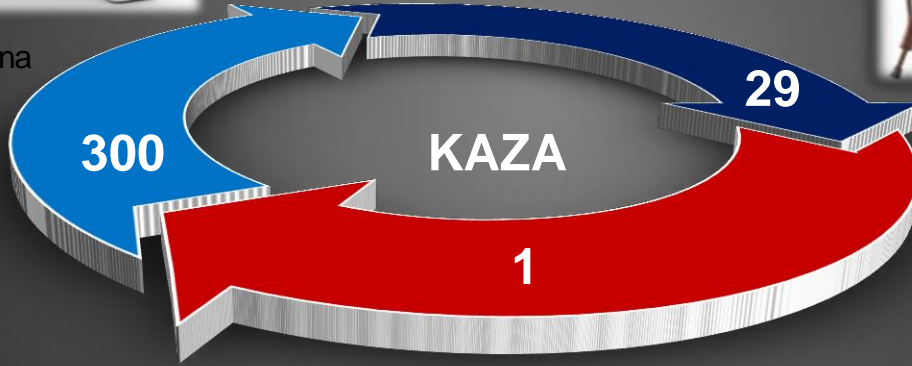

İŞ KAZALARININ TEMELİ

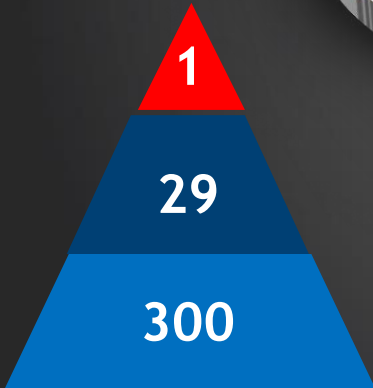
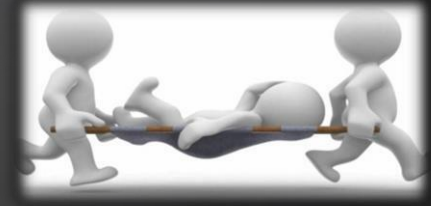

300 Yaralanma Meydana
Gelmeyen Olay
(*Ramak Kala Olay*)

29 Uzuv Yaralamalı Olay

1 Ağır Yaralanma / Ölüm

- ✓ TOPLAM KAZALARIN % 0,3'Ü AĞIR YARALANMALAR
- ✓ TOPLAM KAZALARIN % 8,8'i GEÇİCİ İŞ GÖRMEZLİK
- ✓ TOPLAM KAZALARIN % 90,9'U YARALANMASIZ

İŞ KAZALARINI ÖNLEME FAALİYETLERİ

1. Tehlike Kaynağına Yönelik Koruma Uygulamaları

İşyerindeki tehlikeli durumların ve tehlike kaynaklarının ortadan kaldırılmasıdır.

- ✓ Bertaraf etme
- ✓ İkame etme
- ✓ Makine koruyucuları
- ✓ Teknik tedbirler

2. Ortama Yönelik Koruma Uygulamaları

Ortadan kaldırılamayan tehlike kaynaklarının, çalışma ortamından ayrılması, izole edilmesi ve tehlikeli davranışların önlenmesidir.

- ✓ Tecrit
- ✓ Havalandırma
- ✓ Organizasyonel düzenlemeler

3. Kişiye Yönelik Koruma Uygulamaları

İşe uygun kişi seçimi, eğitim, denetim ve gerekli yerlerde uygun kişisel koruyucu donanımların kullanılmasıdır.

TOPLU KORUMA UYGULAMALARI

- ✓ Genel/Yerel Aydınlatma
 - ✓ Genel/Yerel Havalandırma
 - ✓ Makine Koruyucuları
 - ✓ Yalıtım
 - ✓ İkame
 - ✓ Merdiven/Pencere Korkuluğu
 - ✓ Kar Engelleyiciler
 - ✓ Merdiven Kaydırmazları
 - ✓ Koruyucu/koruma içine alma
 - ✓ İklimlendirme
 - ✓ Uyarı levhaları
 - ✓ İşaretleme / Sınırlama
-
-
-
-
-
-

KİŞİYE YÖNELİK UYGULAMALAR

- ✓ İşe uygun personel seçimi, eğitim ve denetim
- ✓ İşe giriş sağlık muayenesi
- ✓ Periyodik sağlık muayeneleri
- ✓ Geri dönüş sağlık muayeneleri
- ✓ Rehabilitasyon çalışmaları
- ✓ Kişisel koruyucu donanımların kullanımı

•
•
•

SABIRLA DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM ...